30. 9. 2011

ID: 77403

Místní příslušnost

Podstatným pro závěr, že určité místo je bydlištěm nějaké osoby je mimo jiné existence úmyslu trvale na tomto místě bydlet. Tento úmysl zpravidla nebude dán v případě pobytu odsouzeného ve věznici, kde je donucen vykonávat soudem uložený trest odnětí svobody, a to bez ohledu na jeho délku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Td 26/2011, ze dne 25.5.2011)

Nejvyšší soud v trestní věci obviněného Z. V. vedené u Okresního soudu v Šumperku pod sp. zn. 1 Nt 1/2011, rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 25. května 2011 o příslušnosti soudu tak, že podle § 24 odst. 1 tr. ř. je k rozhodnutí podle § 364 odst. 1 tr. ř. o zahlazení odsouzení odsouzeného Z. V. ve věci Obvodního soudu pro Prahu 1, sp. zn. 4 T 162/86, příslušný Obvodní soud pro Prahu 2. Podle § 24 odst. 2 tr. ř. z důvodů uvedených v ustanovení § 25 tr. ř. se tato trestní věc odsouzeného Z. V. tomuto soudu odnímá a přikazuje se Okresnímu soudu v Šumperku.

Z odůvodnění :

Odsouzený Z. V. podal dne 25. srpna 2010 k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 žádost o zahlazení jeho odsouzení z rozsudku tohoto soudu ze dne 20. 10. 1986, sp. zn. 4 T 162/86, kterým mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání tří měsíců.

Obvodní soud pro Prahu 1 věc postoupil Obvodnímu soudu pro Prahu 2 jako soudu místně příslušnému, když zjistil, že poslední bydliště odsouzeného před nástupem výkonu trestu bylo na adrese S., Praha 2. Obvodní soud pro Prahu 2 následně věc postoupil Okresnímu soudu v Šumperku s tím, že faktickým bydlištěm odsouzeného je posledních dvacet let Věznice Mírov, okr. Šumperk, kde odsouzený vykonává doživotní trest odnětí svobody, který mu byl uložen ve věci Městského soudu v Praze, sp. zn. 1 T 6/88. Proto je k řízení místně příslušným Okresní soud v Šumperku, jenž může pro účely zahlazení odsouzení zjistit nejpřesnější údaje ohledně odsouzeného.

Usnesením ze dne 6. dubna 2011, sp. zn. 1 Nt 1/2011, Okresní soud v Šumperku, podle § 364 odst. 1 tr. ř. a contrario, rozhodl, že není místně příslušným k rozhodnutí o zahlazení odsouzení odsouzeného Z. V. z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 20. 10. 1986, sp. zn. 4 T 162/86. V odůvodnění svého rozhodnutí Okresní soud v Šumperku uvedl, že bydliště odsouzeného ve smyslu § 364 odst. 1 tr. ř. je nutno chápat jako zobecňující pojem, který je nadřazený pojmům místa trvalého nebo jiného pobytu anebo bydliště v cizině. Místem trvalého pobytu se pak rozumí adresa, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Podle názoru Okresního soudu v Šumperku, věznici, kde odsouzený v době podání návrhu na zahlazení odsouzení vykonává trest odnětí svobody, nelze považovat za bydliště odsouzeného. Toto místo si odsouzený jako své bydliště sám nezvolil a délka trestu odnětí svobody odsouzeného je pro tyto účely nerozhodná.

Nejvyšší soud zhodnotil důkazy použitelné k rozhodnutí podle § 24 tr. ř. a dospěl k následujícím závěrům.

Podle § 364 odst. 1 tr. ř. rozhoduje o zahlazení odsouzení předseda senátu okresního soudu, v jehož obvodu odsouzený v době podání návrhu má nebo naposledy měl bydliště.

Pro určení místní příslušnosti soudu k rozhodnutí o zahlazení odsouzení je tedy klíčovým výklad

pojmu bydliště odsouzeného. V tomto směru lze odkázat na právní názor vyslovený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. června 2005, sp. zn. 30 Cdo 444/2004, publikovaném v časopise Soudní rozhledy č. 3/2006, s. 91, nebo v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. června 2004, sp. zn. Nad 79/2004, publikovaném pod č. 371/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; v těchto rozhodnutích je sice pojem bydliště vykládán pro oblast práva civilního a práva správního, tento výklad je ovšem zcela použitelný i pro oblast práva trestního a není žádného důvodu se od něj v jakémkoliv směru odchylovat.

Za bydliště odsouzeného je tak, i ve smyslu ustanovení § 364 odst. 1 tr. ř., třeba považovat obec, resp. městský obvod, kde tato osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Nejde o pojem totožný s pojmem trvalého pobytu, jak jej užívají předpisy správního práva, ale zpravidla bude místo trvalého pobytu totožné s místem skutečného bydliště osoby. Bydliště je zejména místo, kde má osoba svůj byt, rodinu, práci, pokud v místě práce také bydlí. Okolnosti dočasného charakteru, jako pobyt v nemocnici, v lázních, studium nebo např. výkon trestu odnětí svobody, na bydlišti osoby nic nemění, pokud současně nejsou doprovázeny takovými okolnostmi, z nichž lze s jistotou usuzovat, že se tato osoba v tomto jiném místě zdržuje s úmyslem zde trvale bydlet.

Podstatným pro závěr, že určité místo je bydlištěm nějaké osoby je tedy mimo jiné existence úmyslu trvale na tomto místě bydlet. Tento úmysl zpravidla nebude dán v případě pobytu odsouzeného ve věznici, kde je donucen vykonávat soudem uložený trest odnětí svobody, a to bez ohledu na jeho délku. Proto věznici, v níž je vykonáván trest odnětí svobody zásadně nebude možno pokládat za „bydliště“ odsouzeného, a to ani, pokud odsouzenému byl uložen dlouhodobý, popř. doživotní trest odnětí svobody. Ostatně v posuzované věci o skutečném úmyslu odsouzeného Z. V. ve vztahu k výkonu jemu uloženého doživotního trestu a věznici, v němž jej vykonává, svědčí mimo jiné i jeho opakované snahy o dosažení podmíněného propuštění z výkonu tohoto trestu. Je tedy zřejmé, že Věznici Mírov nepovažuje a nehodlá považovat za své bydliště. Proto odsouzený Z. V. nemá v době podání předmětného návrhu na zahlazení svého odsouzení ve věci Obvodního soudu pro Prahu 1, sp. zn. 4 T 162/86, bydliště ve Věznici Mírov, okr. Šumperk. Proto není k projednání a rozhodnutí o jeho návrhu příslušným soudem Okresní soud v Šumperku.

Jelikož tedy v případě odsouzeného Z. V. nepřichází v úvahu určení příslušnosti soudu podle jeho bydliště v době podání návrhu na zahlazení odsouzení, je třeba jako rozhodující kritérium použít poslední známé bydliště odsouzeného. Toto bylo, jak vyplývá z obsahu spisu, na adrese S., Praha 2. V souladu s § 364 odst. 1 tr. ř. je proto soudem věcně a místně příslušným k rozhodnutí o návrhu na zahlazení odsouzení odsouzeného Z. V. Obvodní soud pro Prahu 2.

Nejvyšší soud ale současně v souladu s ustanovením § 24 odst. 2 tr. ř. rozhodl o odejmutí věci tomuto soudu a jejím přikázání Okresnímu soudu v Šumperku. K tomuto rozhodnutí jej vedla existence důležitých důvodů ve smyslu ustanovení § 25 tr. ř. V rámci rozhodování o zahlazení odsouzení musí soud (předseda senátu) zejména posoudit, zda odsouzený v době po výkonu trestu odnětí svobody, o jehož zahlazení jde, vedl po celou zákonem stanovenou dobu řádný život (§ 105 odst. 1 tr. zákoníku), popř. zda před uplynutím této doby prokázal svým velmi dobrým chováním, že se napravil (§ 105 odst. 3 tr. zákoníku). Nelze tak zcela vyloučit, že za tímto účelem bude třeba objasnit některé okolnosti vztahující se k chování odsouzeného, a to nejlépe, nejhospodárněji a nejrychleji v součinnosti se samotným odsouzeným, který již více než dvacet let, tedy podstatnou část doby po vykonání trestu, jenž má být zahlazen, je umístěn ve Věznici Mírov. Proto podle § 25 tr. ř. Nejvyšší soud rozhodl, aby tuto věc projednal a rozhodl Okresní soud v Šumperku, v jehož obvodu se nachází Věznice Mírov, jež je místem výkonu trestu odsouzeného.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Neplatnost právního jednání (exkluzivně pro předplatitele)
- Prohlášení viny
- Hotové výdaje (exkluzivně pro předplatitele)
- Náhrada nákladů (exkluzivně pro předplatitele)
- Právo na obhajobu (exkluzivně pro předplatitele)
- Ověření doručení avizovaného odůvodnění stížnosti
- Blanketní stížnost
- Bezplatná obhajoba
- Vazba (exkluzivně pro předplatitele)
- Ochranné léčení
- Hodnocení důkazů